

UZASADNIENIE

M. K. złożył do Sądu Rejestrowego – Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie wniosek o przyjęcie do akt rejestrowych prowadzonych dla Na (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S., umowy przeniesienia udziałów w spółce zawartej w dniu 30 stycznia 2016 r. między M. K. a G. L. oraz dokumentów dotyczących rezygnacji M. K. z pełnienia funkcji prezesa zarządu spółki (oświadczenia o rezygnacji z pełnienia funkcji, protokołu nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników z 30 stycznia 2016 r. wraz z listą obecności).

Postanowieniem z 30 listopada 2016 r. w sprawie XIII Ns Rej KRS (...) referendarz sądowy w punkcie I przyjął do akt rejestrowych prowadzonych dla Na (...) sp. z o.o. w S., umowę przeniesienia udziałów w spółce zawartą 30 stycznia 2016 r. między M. K. a G. L., natomiast w punkcie II oddalił wniosek w pozostałym zakresie, na co skargę złożył M. K., w związku z czym na podstawie art. 398²² § 2 i 3 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. postanowienie referendarza sądowego w zakresie zaskarżonego punktu II utraciło moc.

Sąd Rejonowy – orzekając jako Sąd I instancji – postanowieniem z 23 maja 2017 r. w sprawie SZ XIII Ns-Rej. KRS (...) w punkcie I. oddalił wniosek M. K. w zakresie przyjęcia dokumentów dotyczących jego rezygnacji z pełnienia funkcji prezesa zarządu Na (...) sp. z o.o. w S., a w punkcie II. stwierdził, że wnioskodawca ponosi koszty postępowania związane z jego udziałem w sprawie.

Sąd Rejestrowy wskazując podstawy swojego rozstrzygnięcia powołał się na art. 210 § 2 k.s.h. w zw. z art. 173 k.s.h., co do tego, że gdy jedyny wspólnik spółki z o.o. jest jednocześnie członkiem jednoosobowego zarządu tej spółki, to czynność prawna między tym wspólnikiem a spółką wymaga formy aktu notarialnego, a w konsekwencji – powołując się na pogląd wyrażony w orzecznictwie Sądu Najwyższego (III CZP 89/15, OSNC z 2016 r. Nr 9, poz. 97) – także oświadczenie jedynego wspólnika jako jedynego członka zarządu o rezygnacji z pełnienia funkcji członka zarządu składane spółce wymaga zachowania formy aktu notarialnego, czego wnioskodawca w rozpoznanej sprawie nie dochował składając oświadczenie z 30 stycznia 2016 r., przez co czynność ta na mocy art. 210 § 2 k.s.h. dotknięta była bezwzględną nieważnością. Konkludując Sąd Rejestrowy wskazał, że skoro rezygnacja M. K. nie była skuteczna, to brak jest podstaw do przyjęcia przez Sąd dokumentów dotyczących tej rezygnacji do akt rejestrowych.

Wnioskodawca wywiódł apelację od wskazanego postanowienia Sądu Rejestrowego domagając się jego zmiany i przyjęcia do akt rejestrowych oświadczenia o rezygnacji z pełnienia funkcji prezesa zarządu Na (...) sp. z o.o. w S., a także przyznania zwrotu kosztów postępowania za obie instancje.

Uzasadniając swoje stanowisko wnioskodawca wskazał, że złożył oświadczenie o rezygnacji z pełnienia funkcji prezesa zarządu w formie pisemnej zgodnie z art. 173 § 1 k.s.h., a podczas Zgromadzenia Wspólników rezygnacja została przyjęta. Dodatkowo wnioskodawca czynności tej dokonał wraz ze zbyciem wszystkich udziałów i zawiadomił o tym spółkę i nowego jedynego wspólnika spółki, wobec czego nowy jedyny wspólnik nabywając udziały wiedział, że wnioskodawca złożył rezygnację z funkcji prezesa zarządu. Wnioskodawca tym samym uważał, że w okolicznościach niniejszej sprawy nie zachodzi sytuacja zawierania umowy między zarządem a spółką, gdyż oświadczenie o rezygnacji ma charakter jednostronny, a art. 210 § 1 k.s.h. – zdaniem wnioskodawcy – nie ma w takim przypadku zastosowania, a w dalszej konsekwencji niezachowanie formy aktu notarialnego takiej czynności, a jedynie zwykłej formy pisemnej stosownie do art. 173 § 1 k.s.h., nie prowadzi do jej bezwzględnej nieważności. Wnioskodawca ponadto szczególnie podkreślał przyjęcie rezygnacji przez Zgromadzenie Wspólników 31 stycznia 2016 r.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Stanowisko wyrażone przez Sąd Rejestrowy w zaskarżonym postanowieniu, podparte orzecznictwem Sądu Najwyższego w tej materii, zasługuje w ocenie Sądu Odwoławczego na aprobatę, a co za tym idzie apelacja wnioskodawcy podlegała oddaleniu jako bezzasadna.

Odnosząc się do argumentacji przedstawionej w apelacji w pierwszej kolejności zaznaczyć trzeba, że art. 202 § 4 k.s.h. stanowi, iż mandat członka zarządu spółki z o.o. wygasa wskutek rezygnacji, zaś art. 202 § 5 k.s.h. nakazuje do złożenia rezygnacji przez członka zarządu stosować odpowiednio przepisy o wypowiedzeniu zlecenia przez przyjmującego zlecenie. Zgodnie z kolei z art. 746 § 2 k.c., do którego odsyła art. 202 § 5 k.s.h., przyjmujący zlecenie może wypowiedzieć je w każdym czasie, a zrzeczenie się przez niego z góry uprawnienia do wypowiedzenia zlecenia z ważnych powodów jest niedopuszczalne (art. 746 § 3 k.c. i wydany na jego tle wyrok SN z 28.09.2004 r. w sprawie IV CK 640/03, OSNC z 2005 r., Nr 9, poz. 157). Na tym tle trzeba zgodzić się ze stanowiskiem wnioskodawcy, że rezygnacja członka zarządu spółki z o.o. powodująca wygaśnięcie stosunku organizacyjnego między nim a spółką jest w obecnym stanie prawnym jednostronną czynnością prawną [por. uchwała SN z 22.10.2009 r. w sprawie III VZP 63/09, OSNC z 2010 r., Nr 4, poz. 55], a zgoda spółki na rezygnację nie jest wymagana [por. wyrok SN z 19.08.2004 r. w sprawie V CK 600/03; wyrok SN z 21.01.2010 r. w sprawie II UK 157/09; wyrok SN z 27.01.2010 r. w sprawie II CSK 301/09 i wyrok SN z 8.12.2010 r. w sprawie V CSK 172/10 – opubl. L.]. Co do zasady też oświadczenie woli osoby dokonującej czynności prawnej – zgodnie z art. 60 k.c. – może być wyrażone przez każde zachowanie się tej osoby, które ujawnia jej wolę w sposób dostateczny. Od zasady tej poszczególne przepisy prawa zawierają szereg wyjątków, a jeden z nich zawarty jest w art. 210 § 2 k.s.h.

Zgodnie z art. 173 § 1 k.s.h. w przypadku gdy wszystkie udziały spółki przysługują jednemu wspólnikowi albo jednemu wspólnikowi i spółce, oświadczenie woli takiego wspólnika składane spółce wymaga formy pisemnej pod rygorem nieważności, chyba że ustawa stanowi inaczej. Wskazana regulacja stanowi w rozpatrywanym przypadku pierwszą *lex specialis* w stosunku do wyżej wspomnianej zasady ogólnej wyrażonej art. 60 k.c., a jednocześnie zastrzega, że inne przepisy mogą zawierać wyjątki także w stosunku do art. 173 § 1 k.s.h. Tymczasem kwestię dokonywania czynności prawnych między spółką z o.o. a członkiem jej zarządu reguluje co do zasady art. 210 § 1 k.s.h., zgodnie z którym w umowie między spółką a członkiem zarządu oraz w sporze z nim spółkę reprezentuje rada nadzorcza lub pełnomocnik powołany uchwałą zgromadzenia wspólników.

Wyżej wspomniany art. 210 § 2 k.s.h. stanowi wyjątek jednocześnie wobec art. 210 § 1 jak i wobec art. 173 § 1 k.s.h. Zgodnie z jego brzmieniem w przypadku gdy wspólnik, o którym mowa w art. 173 § 1, jest zarazem jedynym członkiem zarządu, przepisu § 1 nie stosuje się. Czynność prawna między tym wspólnikiem a reprezentowaną przez niego spółką wymaga formy aktu notarialnego. O każdorazowym dokonaniu takiej czynności prawnej notariusz zawiadamia sąd rejestrowy, przesyłając wypis aktu notarialnego.

Szczegółowej analizy wymaga w okolicznościach rozpoznanej sprawy zdanie drugie zacytowanego przepisu, zgodnie z którym czynność prawna między jedynym wspólnikiem będącym jedynym członkiem zarządu a reprezentowaną przez niego spółką wymaga formy aktu notarialnego. Pojęcie czynności prawnej obejmuje natomiast tak czynności dwustronne, jak i jednostronne, do dokonania czynności prawnej konieczne jest z kolei złożenie oświadczenia woli. Do tych jednostronnych czynności prawnych należy złożenie rezygnacji z pełnienia funkcji członka zarządu, do którego dochodzi wskutek złożenia stosownego oświadczenia woli.

Podkreślenia przy tym wymaga – jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały składu siedmiu sędziów z 31 marca 2016 r. w sprawie III CZP 89/15 – że oświadczenie członka zarządu o rezygnacji z pełnionej funkcji wywołuje nie tylko skutki w sferze prawnej osoby składającej takie oświadczenie, ale także w sferze prawnej spółki, gdyż wpływa z wieloma tego konsekwencjami na obsadę organu, który prowadzi sprawy spółki i przez który spółka działa (art. 201 § 1 w zw. z art. 38 k.c.). Co do zasady oświadczenia woli wywierające skutki prawne także do innej oznaczonej osoby, niż składający oświadczenie woli, wymagają złożenia tej osobie. Art. 210 § 2 k.s.h. stanowi swoisty wyjątek również wobec tej zasady, gdyż w interesie obrotu spółki z o.o. zdanie trzecie tej jednostki redakcyjnej wymaga zawiadomienia sądu rejestrowego poprzez przesłanie przez notariusza wypisu aktu notarialnego obejmującego tym aktem czynność prawną – w tym przypadku złożenie oświadczenia woli jedynego wspólnika będącego jedynym członkiem zarządu o rezygnacji z pełnienia funkcji członka zarządu.

Nie można także uznać, że powyższe warunki nie będą wymagały zachowania jeżeli już po złożeniu oświadczenia przez dotychczasowego członka zarządu wiedza o tym oświadczeniu dojdzie do wspólników spółki, w przypadku, gdy jedyny

członek zarządu przestanie – już po złożeniu oświadczenia – być jedynym wspólnikiem. Adresatem jego oświadczenia woli nie są bowiem wspólnicy spółki, lecz spółka, będąca odrębnym od wspólników podmiotem prawa. Nadto trzeba zaznaczyć, że zgodnie z art. 61 k.c. oświadczenie woli, które ma być złożone innej osobie, jest złożone z chwilą, gdy doszło do niej w taki sposób, że mogła zapoznać się z jego treścią. Odwołanie takiego oświadczenia jest skuteczne, jeżeli doszło jednocześnie z tym oświadczeniem lub wcześniej. Do złożenia oświadczenia woli rozpatrywanego w niniejszej sprawie wystarczy zaś zawiadomienie adresata w jakikolwiek sposób o złożeniu skierowanego do niego oświadczenia woli w formie aktu notarialnego [por. uchwała (7) SN z 20.02.1967 r. w sprawie III CZP 88/66, OSNCP z 1967 r., Nr 12, poz. 210]. Tym samym rezygnacja jedynego członka zarządu z pełnionej funkcji składana spółce w formie aktu notarialnego prowadzi także do powzięcia przez spółkę – reprezentowaną biernie przez rezygnującego jedynego członka zarządu – wiedzy o tym oświadczeniu woli, jak też informacja ta dociera do sądu rejestrowego.

W związku z powyższym apelacja wnioskodawcy podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 w zw. z art. 518 i art. 13 § 2 k.p.c. oraz w zw. z art. 7 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 700, ze zm.: z 2016 r. poz. 2175, z 2017 r. poz.1089 i 1133 oraz z 2018 r. poz. 398), o czym orzeczono na wstępie.

SSR (...)

SSO (...)

SSO(...)

Sygn. akt VIII Ga 68/18

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)